

## A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítélőtábla a dr. Bándi Gábor ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Karsay Zsófia ügyvéd által képviselt **I.r. és II.r. alperesek** ellen jóhírnév sérelmének megállapítása iránt indított perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság által 2006. október 19. napján meghozott P.20.083/2006/10. számú ítélet ellen a felperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

### **Ítéletet:**

Az ítélet a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. és II.r. alpereseknek egyetemlegesen 36.000 (Harminchatezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### **I n d o k o l á s:**

A megyei bíróság az ítéletében a felperes keresetét elutasítva kötelezte a felperest az I.r., II.r. alpereseknek egyetemlegesen 120.000 Ft perköltség megfizetésére.

Ítéletének indokolásában kiemelte, hogy a bírói gyakorlat szerint a személyiség védelem, így a jóhírnév védelmén belül külön elbírálást igényel az a magatartás, amely valamely hatósági, bírósági eljárással van összefüggésben.

Azonban a személyhez fűződő jogok sérelmére alapított keresetet nem teszi nyilvánvalóan alaptalanná önmagában az a körülmény, ha a sérelem más bíróság, vagy hatóság eljárásával összefüggő okok miatt került előterjesztésre. Önmagában helytálló az a felperesi álláspont, amely szerint a jogsértő tényközlést nem legitimálja az, hogy milyen eljárásban és milyen formában terjesztik elő.

A jelen perben azonban nem önmagában csak a Ptk. 78. § /1/ és /2/ bekezdésében írtakra kell figyelemmel lenni, hanem az alperesek által hivatkozott Pp. 170. §-ában és 172. §-ában írtakra is. Mind az I.r., mind a II.r. alperes magatartásának, tényközlésének megítélésénél értékelendő az, hogy a sérelmezett kijelentések egy olyan családjogi tárgyú eljárásban hangzottak el, ahol az alperesek által hivatkozottaknak megfelelően mind a peres feleknek, mind a tanúknak, mind a bíróságnak jogszabály szerinti kötelezettsége a peres felek életkörülményeinek személyiségjegyeinek a lehető legrészletesebb feltárása. A házasság felbontására és a gyermek elhelyezésére irányuló perben megfogalmazott tényállítások abban az esetben lehetnének jogsértőek, ha a valóságnak nem felelnek meg, és nem tartoznak a per tárgyához.

Folyamatban lévő, vagy folyamatban volt bírósági eljárással kapcsolatban az ellenérdekű felek nyilatkozatait, azok bizonyítatlansága esetén személyiségi jogsértő kijelentésnek értékelni azt jelentené, hogy valamennyi jogerősen elzárult pert követően a pernyertes fél egyúttal személyiségi jogsértés miatt pert indíthatna a pereszes alperes ellen. Nyilvánvaló, hogy a Ptk. 78. § /1/ és /2/ bekezdése szerinti törvényi védelem nem ezt a célt szolgálja.

A peres félnek a per tárgyával a perben vizsgálendő körülményekkel szorosan összefüggő tényállítása még akkor sem személyiségi jogsértő, ha a perben annak valósága nem nyert bizonyítást.

Nem a jelen per feladata eldönteni a megyei bíróság álláspontja szerint, hogy az I.r. alperes tényállításai mennyiben felelnek meg a valóságnak, illetőleg a II.r. alperes tanúvallomása annak tartalmát illetően elfogadható, a valóságnak megfelelő-e. Ezen körülmények vizsgálatára az a házasság felbontására indított per hivatott, amely a ... **Bíróságon** folyik a felperes és az I.r. alperes között. A házasság felbontására irányuló perben tett peres fél előadását, illetőleg a tanúvallomást egy másik bíróság nem értékelheti, nem foglalhat állást tekintetben, hogy a peres fél előadásában, illetőleg tanúvallomásában foglaltak a valóságnak megfelelnek-e. Ez ugyanis hatáskört vonna el a bontóper tárgyaló bíróságtól.

Osztotta a megyei bíróság azt az ellenkérelmi álláspontot, hogy a felperes keresete abban az esetben lehetne alapos, ha a tényállítások valótlanúsága mellett az is megállapítható lenne, hogy a tényállítások nem álltak összefüggésben a felperes és az I.r. alperes között folyamatban lévő per tárgyával.

A megyei bíróság álláspontja szerint tekintettel arra, hogy más bíróság előtt folyamatban lévő perben tett tanúvallomások, valamint a peres felek előadását annak valóságtartalmát más bíróság nem értékelheti, nem látott lehetőséget arra sem, hogy a felperes által a keresetben sérelmezett tényállítások valóságtartalmának bizonyítására a jelen perben eljárást folytasson le.

Ennek megfelelően mellőzte a felperes által tanúként meghallgatni kért "A", és "B" tanúkenti meghallgatását. Ugyanígy mellőzte a bíróság szakértő kirendelését is. Ha, és amennyiben a felperes vitatja a bontóperben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény megállapításait, úgy e szakvélemény pontosítását, észrevételezését a házasság felbontására irányuló perben kell megtennie. Ha, és amennyiben a felperes vitatja "A" tanúvallomásával előadottakat, az erre vonatkozó észrevételeit ugyancsak abban a perben kell előterjesztenie, ahol a tanú meghallgatásra került.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett elsősorban annak megváltoztatása a keresetének történő helyt adás, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítása iránt.

Álláspontja szerint az az első bírói álláspont, hogy a kereseti tényállítások valóságának vizsgálata a házasság felbontására irányuló pert lefolytató bíróság feladata volna, ezt másik bíróság nem értékelheti, illetve nem foglalhat állást tekintetben, hogy a fél előadásában, illetve tanúvallomásában foglaltak a valóságnak megfelelnek, megalapozatlan, beleütközik a Pp. 23. § /1/ bekezdés g./ pontjába, hiszen egy olyan kérdés eldöntését utalja vissza helyi bírósági hatáskörbe, ahol a Pp. egyértelműen megyei bírósági hatáskörbe helyezi a személyiségi jogi kérdések eldöntését.

A megyei bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a házassági bontóperben eljáró bíróságnak nem az volt a feladata, hogy az I.r. és II.r. alperes állításainak valóságtartalmáról, illetve valótlanágáról döntsön, hanem az ott előterjesztett kereseti kérelemről, azaz a házasság felbontásáról és a gyermek elhelyezéséről, a gyermektartásdíj mértékéről, a fizetési kötelezettség megállapításáról, illetve a kapcsolattartás szabályozásáról kellett döntenie.

A megyei bíróság által felhívott eseti döntésekben megnyilvánuló bírói gyakorlat arról szól, hogy egy büntető feljelentés megtétele, vagy egy bűncselekmény elkövetésének gyanúsítása, gyanú miatti feljelentés önmagában nem alapoz meg személyiség védelmi igényt.

Ez a hivatkozás önmagában, mivel jelen esetben polgári perről, és nem büntető eljárásról van szó analógiaként sem használható fel, a sérelmezett kijelentéseket az alperesek egy házassági bontóperben tették akkor, amikor a kijelentések megtétele időpontjában a felperes, mint apa gyermeknevelésre alkalmassága kérdésében már két szakvélemény is született. A szakvélemények alátámasztották a jelen per felperesének gyermeknevelésre való alkalmasságát.

Kiemelten hivatkozott a BH:2004.103. számú eseti döntésben foglaltakra, mely szerint a szexuális viselkedés magántitok körébe tartozó kérdés, ezért meghatározott személy szexuális magatartásáról szóló közlés önmagában személyhez fűződő jogot sért, jelen ügyben ez képezheti a döntés alapját.

A másodfokú eljárásban lefolytatott részbizonyítás - "A" tanú meghallgatása - után fellebbezési érvelését azzal egészítette ki, miszerint nem releváns az adott ügyben, hogy a tanú mit mondott az I.r. alperesnek, ez az ő szakmai véleménye volt, az hogy ezt a szakmai véleményét közölte az I.r. alperessel, felé továbbította, az állítást még nem teszi igazzá. Az ítélezési gyakorlat szerint a más által hangoztatott tényállítás továbbadása is személyiségi jogsértést valósít meg. Ez a felperesi álláspont vonatkozik nemcsak a tanúvallomásával érintett tényállításra, hanem a perben a felperes által sérelmezett többi tényállításra vonatkozóan is.

Felperesi álláspont szerint a tanú szakmai szabályt segett, amikor a véleményét továbbadta. Az ily módon - jogszabálysértő módon - az alperesek tudomására jutott tényállításnak a továbbadása, illetve annak a bontóperben való előadása, már emiatt is személyiség sértő, illetve jogszabálysértő.

Kérte az elsőfokú ítélet 7. oldal 4. bekezdésében írt indokolás mellőzését is, mert személyiségi jogi perben ez nem releváns.

Bizonyítási indítványt terjesztette elő: kérte, hogy az ítéltábla szerezzé be a házassági bontóper iratanyagát, valamint kérte "B" tanúkénti meghallgatását a nem vagyoni kárigényével kapcsolatosan.

Az alperesek ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult.

Álláspontjuk szerint mindegyik, felperes által sérelmezett kifejezés olyan jellegű témához kapcsolódott, amely a peres eljárásban szükségképpen vizsgálendő kérdés: ilyen a felek személyiségének vizsgálata,

személyiségjegyeik meghatározása a gyermekelhelyezése körében, és ugyanezen kérdések vizsgálata a házasság megromlása körében.

Ténykérdés, hogy az eljáró ... Bíróságnak vizsgálnia kellett a felek házasságának megromlásához vezető ok folyamatot is. Az I.r. alperes és a felperes házassága nem kis részben a házasság felek személyiségéből adódó konfliktusokból, szexuális életük és szokásaik körében felmerült problémák miatt romlott meg.

Szintén indítványozták a bontóperi iratok beszerzését, illetőleg "A" tanúkenti meghallgatását, feltételesen igazságügyi pszichológus-szexuál pszichológus szakértő kirendelését a felperes vonatkozásában, valamint kérték az I.r. alperes személyes meghallgatását a - látens homoszexualitás - kijelentés vonatkozásában, a felperes szexuális szokásaira nézve.

Az ítélet tábla a Pp. 249. § /2/ bekezdése értelmében részbizonyítás keretében beszerezte a ... Bíróság 14.P.30.843/2004. számú iratait, melyből megállapíthatóan "A" a jelen per I.r. alperesi kezelése során tapasztaltak alapján az I.r. alperes felé azt a álláspontját közölte, hogy akkoriban a jelen per felperesének gyanakvósos személyiségzavara, paranoid személyiségzavara volt. Az ítélet tábla előtt tett tanúvallomásában a tanú elmondta azt is, hogy az I.r. alperes által szolgáltatott adatok alapján felmerült a felperest illetően a látens homoszexualitás gyanúja. A kezelés végén az adatok alapján megpróbálta lebeszélni az I.r. alperest a felperessel való kapcsolatáról, és amikor az I.r. alperes rákérdezett, hogy miért, más tényezők mellett ekkor említette ezen tényezőre vonatkozó gyanúját is. Előadta a tanú azt is, hogy az I.r. alperes kezelése során a felperessel is volt kapcsolata beszélgetés formájában, ugyanakkor a felperes nem volt a betege.

Mindezekkel az adatokkal az ítélet tábla a megyei bíróság által megállapított tényállást kiegészítette.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

Nem osztja az ítélet tábla azt az első bírói álláspontot, miszerint a házasság felbontására irányuló perben tett peres fél előadását, illetőleg a tanúvallomást egy másik bíróság ne értékelhetné, ne foglalhatna állást tekintetben, hogy a fél előadásában, illetőleg a tanúvallomásban foglaltak a valóságnak megfelelnek-e, ez ugyanis hatáskört vonna el a bontópert tárgyaló bíróságtól. Továbbá, hogy folyamatban lévő, vagy folyamatban volt bírósági eljárással kapcsolatban az ellenérdekű felek nyilatkozatait azok bizonyítatlansága esetén személyiségi jogsértő kijelentésként értékelni azt jelentené, hogy

valamennyi jogerősen lezárt pert követően a pernyertes fél egyúttal személyiségi jogsértés miatt pert indíthatna a peresztes alperes ellen.

Ezzel szemben - mint ahogy azt az elsőfokú bíróság maga is, és helyesen megállapította - a házasság felbontására és a gyermek elhelyezésére irányuló perben megfogalmazott tényállítások abban az esetben lehetnének jogsértőek, ha a valóságnak nem felelnek meg és nem tartoznak a per tárgyához, azaz ha az eljárás résztvevői eljárásbeli cselekményekkel túllépnék a jóhiszemű eljárás elve alapján elvárható kereteket.

A kereset alapján a felperes által sérelmezett nyilatkozatok megtételének körülményeire figyelemmel a bíróságnak a jelen perben azt kellett eldöntenie, hogy az alperesek a házassági bontóperben betöltött perbeli pozíciójukból és a per tárgyából következően szükségszerűen foglalkoztak-e a felperes pszichikai állapotával, emberi megnyilvánulásaival, az alperesek a kijelentéseiket a családjogi per tárgyához képest adekvátan, ezen túl pedig nem minden alap nélkül, azaz nem visszaélésszerűen tették-e meg.

Osztja az ítélőtábla azt a fellebbezési érvelést /BH.2004.103./, miszerint a szexuális magatartásról szóló közlés önmagában személyhez fűződő jogot sért, azonban csak általában, azaz mindig vizsgálándóak a sérelmezett közlés megtételének körülményei a fentiekben írtak szerint.

Az ítélőtábla álláspontja az, hogy mivel az alperesek a sérelmezett kijelentéseket házassági bontóperben, illetőleg gyermek elhelyezésre irányuló perben tették, ahol a házasság megromlásának okai között, illetve a gyermek elhelyezésre való alkalmasságot illetően vizsgálándóak a peres felek személyiségjegyei, adott esetben szexuális szokásai is, ezért az alperesi előadások a házassági per tárgyával adekvátak voltak. Önmagában, tehát ilyen jellegű előadás ténye, egy ilyen típusú perben nem kifogásolható.

"A" bontóperbeli és a jelen perbeli másodfokú tárgyaláson tett vallomása alapján az is megállapítható, hogy az alperesek a felperes által kifogásolt tényelőadásait a tanú - aki klinikai szakpszichológus - véleményére alapítva tették meg. A szakpszichológus következtetései alapján - feltételezve, hogy azok a perben relevánsak - nem tudatosan hamisan, azaz nem visszaélésszerűen tették meg a per tárgyával egyébként adekvát tényelőadásait. Lehet a szakpszichológus következtetése a felperes személyiségjegyeit illetően adott esetben téves, ám ennek vizsgálata a jelen per kereteit meghaladja - mint ahogy az is, hogy ilyen információval az I.r. alperest a tanú elláthatta-e vagy sem - ez az alperesek terhére nem róható.

Általában helyes az a fellebbezési érvelés, miszerint a jóhírnév sérelme megvalósul a más személyre vonatkozó, azt sértő valótlan tény oly módon történő állításával, hogy az más személy által előadottakra, álláspontjára, véleményére, következtetésére való hivatkozással történik /híresztelés/.

A híresztelés mindazonáltal csupán a jogsértő magatartás kifejtésének módját /az elkövetési magatartást/ jelenti, az elkövetési magatartási milyensége - tehát az, hogy az elkövető a sértő tényt maga állítja, vagy híreszteli - magát a magatartás kifejtését, annak jogszerű vagy jogszerűtlen voltát nem jellemzi, és egyben nem is minősíti. A jelen perben tehát nem ennek, hanem a fentiekben kifejtetteknek van a jogellenesség - jogszerűség vonatkozásában jelentősége.

Az ítéltábla álláspontja szerint is tehát az alperesek a sérelmezett állításokat a bontóper tárgyának keretei között, azzal adekvátan a perbeli pozíciójukból következően szükségszerűen, nem tudatosan hamisan, nem visszaélészerűen tették, így magatartásuk - bár a kijelentések önmagukban lehetnének személyiség sértők - nem jogellenes, terhükre személyiségsértés nem állapítható meg.

A fentiek szerint, mivel a kifogásolt tényállítások téves volta önmagában nem alapoz meg jogsértést, ezért az ítéltábla a felperes személyiségére vonatkozóan - különösen szexuális szokásaira nézve - az I.r. alperes személyes meghallgatását, illetve a szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványt mellőzte, jogellenes magatartás hiányában pedig a kárigény vonatkozásában bejelentett tanú meghallgatását, mint szükségtelent szintén mellőzte.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla a megyei bíróság érdemben helyes ítéletet - a fentiek szerint részben eltérő, illetőleg kiegészített indokolással - a Pp. 253. § /2/ bekezdése értelmében helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes /az egyébként illetékfeljegyzési jogos perben /a fellebbezési illetéket leróta a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján köteles a fellebbezési eljárásban pernyertes alperesnek az elsőfokú eljárásban /P.20.083/2006/3/A/2./ csatolt megállapodáson /32/2003. (VIII.22.)/ IM. számú rendelet 2. § /1/ bekezdés/ alapuló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Győr, 2008. évi november hó 27. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.

Dr. Lezsák József sk.

Dr. Vass Mária sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró